

To og bare to av de følgende fire oppgavene skal besvares:

1. Gjør rede for Bowlbys tilknytningsteori og for fremmedsituasjonen. Drøft denne forskningstradisjonen fra et kulturpsykologisk perspektiv. Nevn gjerne også alternative måter å studere omsorgsgiver-barn relasjonen på.
2. Beskriv det som kalles A ikke B feilen. Gjør rede for betydningen av A ikke B feilen innen Piaget sin teori om kognitiv utvikling. Drøft annen forskning som kan tilføre noe til vår forståelse av fenomenet.
3. Vygotskij kaller språket kulturelle redskaper. Bruk kunnskap om barn språklæring, og om måten barnets omgivelser støtter slike læringsprosesser på, til å drøfte hvordan vi kan forstå dette utsagnet.
4. «Motorisk utvikling bør forstås som en integrert del av barns psykologiske utvikling». Drøft denne påstanden og bruk teori og/eller empirisk forskning for å underbygge din argumentasjon.

SENSURVEILEDNING

Emnekode og navn: PSY1015PSYPRO4115 Utviklingspsykologi	Semester / År / Eksamenstype: Vår 2021, Skriftlig hjemme-eksamen, 4 timer
Oppgave: To og bare to av de følgende fire oppgavene skal besvares: 1. Gjør rede for Bowlbys tilknytningsteori og for fremmedsituasjonen. Drøft denne forskningstradisjonen fra et kulturpsykologisk perspektiv. Nevn gjerne også alternative måter å studere omsorgsgiver-barn relasjonen på. 2. Beskriv det som kalles A ikke B feilen. Gjør rede for betydningen av A ikke B feilen innen Piaget sin teori om kognitiv utvikling. Drøft annen forskning som kan tilføre noe til vår forståelse av fenomenet. 3. Vygotskij kaller språket kulturelle redskaper. Bruk kunnskap om barn språklæring, og om måten barnets omgivelser støtter slike læringsprosesser på, til å drøfte hvordan vi kan forstå dette utsagnet. 4. «Motorisk utvikling bør forstås som en integrert del av barns psykologiske utvikling». Drøft denne påstanden og bruk teori og/eller empirisk forskning for å underbygge din argumentasjon.	
Relevant pensumlitteratur: Packer, M.J. (2017). <i>Child development. Understanding a cultural perspective</i> . London: Sage	

Eksamenskrav:

Den nye pensumboken i utviklingspsykologi presenterer og drøfter utviklingspsykologisk kunnskap i lys av et kulturpsykologisk perspektiv influert av blant andre Lev Vygotskij og Jerome Bruner. Kandidatene skal svare på to og bare to av fire mulige oppgaver. Begge oppgavene må være bestått med karakter E eller bedre. Oppgavene er formulert med tanke på å gi kandidatene mulighet til å bruke kunnskapen som er formidlet i pensum på en selvstendig måte. Kandidatene bør derfor innrømmes frihet til å tolke og avgrense oppgavene på ulike måter og krediteres for god struktur og tydelig argumentasjon. I og med at eksamen avvikles som hjemmeeksamen med tilgang til alle hjelpemidler vil det være et minimumskrav at kandidatene presenterer grunnleggende kunnskap om tema som etterspørres i oppgavene. Det forventes imidlertid ikke at hjelpemidler skal benyttes. Tvert imot er kandidatene oppfordret til å skrive mest mulig uten å ty til hjelpemidler. Det stilles derfor ikke krav til formell referanseføring. Studentene kan gjerne identifisere sentrale studier med forfatternavn i tekst, men det er ikke nødvendig å ha fullstendig referanse i egen liste. Kandidatene kan henvise til sine egne oppgaver i samme eksamen der det er relevant. En besvarelse av toppkvalitet dokumenterer kunnskap om barns utvikling, selvstendig tenkning, og, der det er relevant, en god forståelse av at barn (som biologiske individer) lever, vokser og utvikler seg blant andre mennesker i et samfunn og at dette har en konstituerende rolle i deres utvikling.

1. Når barn i ettårsalderen uttrykker ønske om å være nær omsorgsgiver har dette gjerne vært assosiert med tilknytningsteori (Bowlby). Forskning på tilknytningsatferd er standardisert ved fremmedsituasjonen (Ainsworth). Kulturpsykologisk kritikk tar gjerne tre former; 1.metoden er vanskelig å tilpasse kryss-kulturelt, 2.forekomsten av ulike tilknytningstyper kan variere med kultur samtidig som «trygg» tilknytning fremstår som bedre/sunnere enn «utrygg» tilknytning, 3.standardiseringen av tilknytningstyper bidrar til at andre relasjonelle mønstre ikke fanges opp. En alternativ måte å studere omsorgsgiverbarn relasjonen på kan være ved å se på «veiledet deltakelse» slik Barbara Rogoff beskriver det (influert av Vygotskij). Det er et stort pluss om kandidaten nevner «veiledet deltakelse», men det bør ikke trekke ned om dette ikke nevnes.
2. I en viss periode (og under visse betingelser) vil et barn som leter etter og finner et objekt skjult på sted A, fortsette å lete på sted A selv om barnet ser at objektet blir skjult på sted B. Dette kaller Piaget A ikke B-feilen. I 12-18 måneders alder vil barnet begynne å lete på sted B når det ser at objektet blir skjult der. Denne oppgaven ble utviklet av Piaget som et ledd i utforskningen av det han kaller objektpermanens. Utviklingen av objektpermanens skjer i løpet av det sansemotoriske stadiet. Kandidaten må kunne gjøre rede for Piagets teori og knytte A ikke B oppgaven til utviklingen av objektpermanens. Det er åpent hva slags annen forskning kandidaten velger å trekke inn. En mulighet kan være studier der spedbarn blir vist mulige og umulige hendelser og der resultatene tyder på at spedbarn har objektpermanens mye tidligere enn Piaget hevdet. En annen mulighet kan være forskning som finner støtte for Piagets resultater ved måten spedbarnas nevralt nettverk fungerer på.
3. Oppgaven er svært åpen, men en mulig innfallsvinkel er Piaget og Vygotskij sine divergerende syn på egosentrisk tale/privat tale. En annen er Vygotskijs påpeking av at det å lære språk innebærer en transformasjon fra å se verden til å se verden «som noe». Språklæring er i pensum knyttet sterkt til det å lære «å mene» og til Michael Hallidays funksjonelle grammatikk. Halliday bruker sønnen Nigel som «case» for å beskrive tre faser i språkutvikling.

4. Oppgaven er svært åpen. Drøftingen av sammenhenger mellom motoriske funksjon og andre aspekter ved utvikling kan for eksempel omfatte persepsjon, kognisjon, hjernens utvikling, barnets relasjon til andre mennesker, emosjonsregulering og betydningen av ulike omsorgsstiler. Fra det kulturpsykologiske perspektivet er det sentralt at all motorisk aktivitet foregår blant andre mennesker i et samfunn av en bestemt type.

Karakterbeskrivelse:

<https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Karakterskalaen>

Faglærer / oppgavegiver:

Navn: Berit Overå Johannesen

Sted / dato: Trondheim 15.april 2021